

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Baptistae Mantuani Carmelit[a]e de patientia aurei libri
tres**

Baptista <Mantuanus>

Dauentrie, 1515

Debuit esse natura[rum] varietas ad oste[n]denda[m] dei sapie[n]tia[m]
ca.xlii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30534

Libri Secundo

sunt mel qd querit, sunt quas vitis in terra passinata, hoc e stus in
mēte purgata, fruges emerito reddit agricolę. Sequitur em sic eodē
loco, in castitate, in scia, in lōganimitate, in suauitate, in spū sctō, in
charitate nō ficta, in sōbo sctitatis, in sctute dei. Notāduz at q p scti
tes nō habit^o ociosos, et sine opib^o mortuos, q arbori in fœcūdē scti sū
miles, sed in gi excitatiōe fructiferos p̄mendat ap̄lus, et in euāgelio
dixit Chr̄s, ignē veni mittere in terrā, et qd volo nisi vt ardeat.

Quod debuit esse naturaruz varietas ad ostēdendā dei sapiētiaz C. A. xliij.

Quamini me libro scdo capite quarto, cuz de p̄plexionib^o age
rem^o, citasse Plotinū dicentē, ad decorē vniuersi nō parū
facere, imo et neccāria eē rez varietatez, placet suasiōi huic ratiuncu
lā addere patiētie p̄fectui satis accōmodatā. Sumit at hęc rō ab oī
dēda arte summi opificis, et est hmōi. Si pictor vnicolorē faciat pa
riete, qzqz coloris sit et p̄cio charissim^o, et specie amoenissim^o, vt pur
purissuz putares ne tu id eē cōsumati op^o artificis. Nō putaret hoc
Apelles, nō Zeuxis, nō Parrhasius. Putaret fortasse Cleophātus
et aliqs eoz pictoruz q arte nōduz p̄fecta monochromata pinxerunt.
At q exactissimē artē adepti, volūt absolutissimē pingere, et penicillo na
turā emulari, vt Protogenes, q inducēdis lineis cū Appelle certa
uit, nō colorē vnū tm̄ adhibēt, s; minio, armenio, cinabari crysocol
la indico, sandaraca purpura cocco, sinopide, hiacintho, balausto, et
alijs id gen^o qualdā arbitrato suo figuras faciēt, et qualdā veras cer
tā rez exp̄mentes, quas Iconas vocāt exarātes, ibūt in infinitā rerū
varietatē. Pictor qz res ipas creare nō p̄t, rez imagines facit, id ē ar
tis summū beneficū, nihil expectes ab ea, prestātius s; deus qui nō
imaginū sed rez est artifex, suā aliqñ volēs mōstrare peritiā venit ad
officinā, et in se cōtemplat^o naturaz imagines, q̄s Ideas et paradig
mata greci vocāt, animū extēdit ad opanduz. Sūt autē in ei^o men
te, nō quarūdaz paucay, imo cūctay imagines rez, et faciundoz ope
ruz viua exēplaria, iccirco Platonici dicūt, creationem ac p̄ductio

Liber Secundus.

neq; nihil aliud eē q̄ assimilatiōe: De^o. n. et ministri eius āgeli coeloz motoz, ad Ideas respiciētes cūcta pducūt. Unde et Mosi dictū est. Inspice et fac scdm exemplar, qd̄ tibi in mōte mōstratū est. Nec tibi nouū videat̄ quod audies. Quot in mēte diuina sunt Ideę tot nec plures pnt̄ gigni a Deo nature, finge. n. plures gigni seqtur eas factas, quasi ab ignorāte. Faber nanq; qui clauū excudit, cui⁹ in mēte speciē nō habuit, certe quasi dormiēs et ignorās foecit. at Idea est speciēs et rō mētalis, rei faciūde naturā oñdens. An s̄o res create tot nūero sint q̄t Ideę, scire q̄s possit nisi ipse q̄ foecit. Nō decuit igitur vnuz effectū fluere ab artifice cui⁹ opus imense signū est sapiētię. Et ne videat̄ ideę sepius reperitū foecit naturas instar nūeroruz immo instar Ideaz, hoc ē inęuales, oportuit ergo quas dā esse minores, que maiorib⁹ collatę quandam humilitatez prese ferrēt, et sic ex plurib⁹ naturaz gradib⁹ scala cōsurgit, p̄ quaz intellectus in eum ascēdit, supponēs em̄ ea eē numero finita que ordinez habeāt ab es̄s sentia, naturā quādam primā et p̄cellētez reperit, a q̄ tanq̄s a pelago perfectiōis fluāt in alias riuū bonitatis, et hoc ē qd̄ Jacob⁹ ap̄lus dixit Om̄e datū optimuz, et om̄e donū pfectuz de sursum est descēdēs a patre luminuz, ap̄d quez nō est trāsmutatio, neq; vicissitūdia obūbratio, hoc ē de quo Aristoteles inq̄t esse aīal eternuz a quo deriuat̄ esset viuere, his clarius, his obscuri⁹, hui⁹ imago visibilis ē ipse mūdus. si. n. seruata substātia mūdo quātitatez abstuleris, remanebit quēdaz rez sine magnitudie immensa cōgeries, cui⁹ magnitudo erit bonitas inserta substātię. Ad ostēdendā igitur sapiētię tantī artificis fact⁹ est mund⁹ et in mundo om̄ia, et inter om̄ia nos hoīes loco satis digno cōstituti, hoc ē in āgulo hēmispherioz, vbi duo parietes diuersi temperaliū scilicet et eternoz miro artificio p̄iungunt̄, de ista creaturaz multiplicitate Paul⁹ ad Corīthios scribit dicēs Nō om̄is caro eadē caro, s̄z alia hoīm, alia pecoz, alia volucz, alia piscinuz et corpora coelestia, et corpora terrestria, sed alia quidē coelestiuū gloria, alia terrestriuz, alia claritas solis, alia claritas lune, alia claritas

M iij

Libet Secundus

stellarū. Stella. n. a stella differt in claritate Et que est in naturis eadē est i donis repetita diuersitas. In Abel nāq; claruit iusticia, pietas in Enoc, in Noelōganimitas, religio in Melchisedec, fides in Abraā, in Jacob foecūditas, in Joseph pudicia, in Sansone fortitudo, in Dauid pphetia, in Salomone sapiētia, in Absolone forma, in Petro credulitas, i Paulo cōstantia, in Joāne scia, et vt in p̄dicta epla Paul⁹ in q̄t, diuisiones vero grāz sunt, idē at spūs et diuisiones mīstrationū s̄t, idēz at dñs, et diuisiones operationūz s̄t, idē at De⁹, q̄ operat oīa in oībus, et paulo infra, hęc at oīa opatur vn⁹ atq; idēz spūs, diuidēs singulis prout vult. In hoc vltimo s̄bo cōstāuit os nostrē temeritati, q̄d em nobis cōstat Deū velle. psuali id nō posse nū bonū esse, debem⁹ humiliter et reuerēter ferre

Quod mundus est quoddam spectaculuz nobis a deo exhibitum quo inuitamur ad patiēter ferendum omnes aduersitates. **Ca. .xliij**

Sapiētia ergo diuina tot rez exhibitura spectaculū quasdas naturas cōdidit que spectarēt tm̄, vt inanimata, q̄das etiaz aiata rōne carētia. Quēdā vt et spectarēt atq; spectarēt, vt hoies et āgelos q̄ mūdūz hūc quasi q̄ddā theatz, mirabiliū reruz referētissimum vidētes, dū opa admirātur. opificesz predicāt, quoz vnus erat q̄ dicebat. Coeli enarrāt gl̄iam Dei, et opa manū eius ānunciat firmamētuz, Itē Consideraui opa tua et expaui. Item Delectasti me dñe in factura tua, et in opibus manū tuarū exultabo. Est nūc et p̄ remirabili ondat Callicratides ex eboze formicas, et alia tā pua animalia, vt partes eoz vix oculis cerni possint, afferat. Mirmeccides quadrigaz eburneā, quā musca alis integat, recitet Cicero p̄ miraculo Illada Domeri, scriptā in mēbranis tā puo volumie, vt nuce includeret. Foecerit Aristides Theban⁹ pictor tabulā, quā centum talētis Cēsar dīctor. Cnidiaz Uenerē tota Brēcia inclytā Praxiteles foecerit, Demetri⁹ expugnator Rhodo pepcerit, ne Portuges